

AKČNÍ PLÁN

**k Programu zlepšování kvality ovzduší pro zónu Moravskoslezsko
na úrovni obce Kobeřice pro období 2022-2026**

Verze srpen 2021

Tento akční plán byl projednán a schválen na 17. zasedání zastupitelstva obce Kobeřice dne 22. 9. 2021.

Úvod – důvody vzniku a cíle akčního plánu

Akční plán obce Kobeřice k Programu zlepšování kvality ovzduší pro zónu Moravskoslezsko (dále jen PZKO) vzniká v návaznosti na aktualizaci PZKO z listopadu 2020 a reaguje na platnou legislativu v podobě zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění (dále jen „zákon o ochraně ovzduší“) a reálného stavu spočívajícího v přetrvávajícím překročení imisních limitů pro jemné prachové částice PM_{2,5} a pro karcinogenní benzo[a]pyren. Cílem je dosažení stanovených limitů také u dalších sledovaných hodnot znečištění ovzduší. Uváděné znečišťující látky jsou do ovzduší vypouštěny majoritně z lokálních topenišť (zejména z nevyhovujících kotlů a topidel na uhlí a dřevo).

Již od 1. 1. 2017 je zákonem zakázáno ve spalovacích zdrojích do 300 kW zakázáno spalovat hnědé uhlí energetické, lignit, uhelné kaly a proplásky. Další zpřísnění imisních limitů pro provozování spalovacích stacionárních zdrojů na pevná paliva o jmenovitém tepelném příkonu od 10 do 300 kW včetně, který slouží jako zdroj tepla pro teplovodní soustavu ústředního vytápění, přichází s 1. 9. 2022 – nutnost splňovat nejméně 3. třídu dle ČSN EN 303-5 nebo příslušný zdroj tepla odstavit a nahradit jiným, který vyhovuje nově stanoveným limitům.

Svou významnou roli v celém procesu sehrávají také obce, které jsou prakticky nejdůležitějším článkem k ovlivnění stavu a imise z lokálních topenišť, a to nejen v rámci vlastního katastru, ale v konečném důsledku celého území Moravskoslezsko. Možnosti obcí přispět ke snížení emisí a správnému provozování spalovacích zdrojů ve shodě s požadavky zákona leží (mimo spolupráci s ORP na přípravě a provádění kontrol) především v pozitivní motivaci provozovatelů těchto zdrojů (lokálních topenišť), jakými jsou finanční podpora (dotace, půjčky či finanční podpory z vlastních prostředků obce, podpora instalací akumulací nádob), osvěta obyvatelstva (zvýšení povědomí o možnostech čerpání finanční podpory, o správném způsobu provozování zdrojů, povědomí o povinnostech provozovatele spalovacího zdroje, jaké palivo se má ve zdroji spalovat a jak palivo správně skladovat atd.). Samostatnou kapitolou je pak zvýšení povědomí o zákonných povinnostech by se mělo soustředit právě na provádění kontrol technického stavu a provozu zdrojů, které umožní provozovatelům seznámit se se správným způsobem provozování a údržby zdroje a ověřit správnost jeho instalace. Provozovatelé musí chápat význam důsledného dodržování pokynů výrobce ohledně provozování, instalace i údržby, jejichž nerespektování je porušením povinnosti dle zákona o ochraně ovzduší. Zvláštní pozornost je vhodné věnovat již výše zmíněné povinnosti provozovat od 1. 9. 2022 pouze kotle na pevná paliva splňující 3. nebo vyšší třídu dle ČSN EN 303-5. Z povinností uložených jinými právními předpisy jsou zásadní především povinnosti provádět revize (u nově instalovaných zdrojů) a pravidelné kontroly a čištění spalinové cesty podle zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně. Jakkoli by osvěta měla být obecně formulována spíše pozitivně, u povinností je nutné zdůraznit i možnost uložení citelných sankcí případně nápravných opatření ze strany kontrolních orgánů.

Akční plán obce Kobeřice ve smyslu výše uvedeného reflektuje konkrétní stav, místní podmínky a situaci v obci, na místní úrovni implementuje vhodná opatření z oblastí osvěty, motivace obyvatel i kontroly stacionárních zdrojů vytápění tak, aby bylo dosaženo požadovaných cílů programu PZKO. Tento akční plán byl projednán a schválen zastupitelstvem obce. Jedná se však o živý dokument, který může být s ohledem na vývoj nejen místních podmínek upraven. Dále se předpokládá pravidelná kontrola

a aktualizace akčního plánu i naplňování dílčích opatření. Aktualizace akčního plánu je podmíněna projednáním a schválením zastupitelstvem obce.

V Kobeřicích, dne 23. 9. 2021

Program zlepšování kvality ovzduší pro zónu Moravskoslezsko „PZKO“ – osvětová a preventivní činnost na úrovni obce Kobeřice

Vzdělávací instituce – školy

1. Vedení k základním prvkům ekologie a environmentální výchovy již od útlého věku – třídění odpadu, snížení produkce odpadu v rámci výuky samotné s přesahem na rodinu. Lze zařadit i úsporu zdrojů jako je šetření vodou, předcházení plýtvání jídlem a další.
2. Pravidelné preventivně-vzdělávací akce v rámci výuky pro všechny stupně ZŠ (zařadit do učebního plánu nejméně 1 až 2krát ročně), ideálně v rámci projektového vzdělávání jednotlivých třídních kolektivů (projekty tříd).
3. Spolupráce s externími specialisty – zajištění přednáškové činnosti, exkurzí (např. exkurze kompostárny, ČOV, skládky aj.) u vyšších ročníků v rámci výuky.
4. Ekologické akce a soutěže – sběr papíru, příp. sběr šatstva aj., vedení žáků k péči o své okolí – úklidové akce (Den Země, Uklidíme Česko aj.), lze uspořádat i společné akce více škol a obcí. Zachování aspektu soutěže – podpora soutěžního ducha – tj. zajištění odměn pro nejlepší
5. Možnost konat zájmové vzdělávání (kroužky) pro zájemce z řad žáků – ekologie, environmentální tematika, ale i vztah k přírodě (např. péče o les – mohou se aktivně zapojit do vyhledávání problematických lokálních topenišť, černých skládek apod.).
6. Škola a žáci se mohou aktivně podílet na výsadbě stromů a péči o zeleň v obci nejen v rámci environmentální výuky.
7. Informování o aktivitách školy v této oblasti formou článků, reportáží v obecních periodických (zpravodaje, Hlučínsko TV).

Spolky a zájmová sdružení

1. V obci funguje velké množství spolků, které se věnují ekologii a environmentální výchově (zahradkáři, myslivci, včelaři, hasiči a další). Své mladší členy vedou k ekologickému myšlení obdobně jako školy, příp. se snaží působit také na rodinu.
2. Spolky pečují o své zázemí a podílejí se na aktivitách v obci zejména související s péčí o krajinu.
3. Při hromadných akcích nejen pro širokou veřejnost dbají na třídění vzniklého odpadu.
4. Spolky mohou pořádat environmentální aktivity (přednášky, workshopy) pro své členy i širokou veřejnost (i za podpory obcí)
5. Mohou se aktivně zapojit do vyhledávání problematických lokálních topenišť, černých skládek apod.
6. O své činnosti spolky (nejen v environmentální oblasti) pravidelně informují v obecních zpravodajích za podpory obce.

Obec a orgány obce

1. Orgány obce mohou v rámci strategie zkvalitňování ovzduší působit preventivně i represivně – obec má pověřeného pracovníka, který vytipovává problémová lokální topeniště a ve spolupráci s příslušným odborem městského úřadu ORP je obec nápomocna pro případ kontroly topeniště.
2. Obec pravidelně vysazuje nové stromy a pečuje o zeleň – výsadba zeleně jako preventivní složka.
3. Obec aktivně spolupracuje se školou a zájmovými spolky – podporuje je materiálně i finančně v ekologické a další činnosti. Ve spolupráci s nimi zajišťuje preventivní a vzdělávací akce.
4. Obec ve spolupráci se spolky a dobrovolníky pořádá pravidelné úklidové akce veřejných prostranství (Den Země, Uklidíme Česko aj.), nejméně 1x ročně.

5. Obec ve spolupráci se spolky a dobrovolníky pravidelně monitoruje místa potenciálního vzniku černých skládek, občanům dává ve známost možnosti, kde mohou nahlásit nové vzniklou černou skládku na území obce (typicky obecní úřad).
6. Obec aktivně spolupracuje také s podnikateli, kteří na jejím území sídlí – spolupráci lze využít např. při úklidových akcích, péči o zeleň, možnostech exkurzí pro žáky škol i občany apod.
7. Obec nejméně 1x ročně uspořádá přednášku či workshop pro veřejnost na téma ekologie, životního prostředí, odpadového hospodářství aj.
8. Obec vydává nejméně 2x ročně v obecním periodiku či na svých webových stránkách článek s osvětovou tematikou v oblasti životního prostředí (černé skládky, lokální topeniště, jak likvidovat odpad, jak třídit odpad, funkce sběrného dvora aj.).
9. Obec informuje občany (články ve zpravodajích) o úspěších v třídění odpadu a dalších ekologických hodnoceních na svém území – např. informace o umístění v pravidelně vyhlašovaných soutěžích (např. Eko-kom, monitoring kvality ovzduší v obci aj).
10. Obec může uspořádat exkurze pro širokou veřejnost v obci samotné nebo po domluvě v okolí (kompostárny, ČOV aj.).
11. Obec může v rámci svých finančních možností a na základě rozhodnutí zastupitelstva vyhlašovat každoroční podpůrné programy pro občany (např. výhodné půjčky pro občany z fondu rozvoje bydlení na modernizaci topných zdrojů domácností, rekonstrukce domů a bytů, instalace akumulací nádob aj.), a to i nad rámec celostátních nebo krajských řešení.
12. Obec zajistí ve spolupráci s externím dodavatelem pravidelné monitorování kvality ovzduší v obci (nejméně 1x ročně).
13. Obec poskytuje občanům bezplatně nádoby pro třídění odpadu vyprodukovaného odpadu domácností, informuje o možnostech, na jakých místech a jak často si tyto nádoby mohou občané vyzvednout), ve spolupráci se svozovou společností zajišťuje dostatečnou četnost svozu tohoto odpadu. V domácnostech nabízí obec občanům třídění těchto druhů odpadu bioodpad (BRO), plasty. Současně mohou občané bezplatně odevzdávat tříděný odpad na sběrném dvoře obce Kobeřice.
14. Obec monitoruje počet kontejnerů na sklo a další odpad v obci, pravidelně vyhodnocuje (nejméně 1x ročně) vhodnost umístění a počet nádob v obci (opět ve spolupráci se svozovou společností).

V obci Kobeřice se nacházejí tyto nádoby na odpad:

  - a) **Nápojové kartóny a plasty** lze odevzdávat do sběrných nádob umístěných na sběrném dvoře obce.
  - b) **Papír a lepenka** (karton) lze ukládat do sběrných nádob a klecového kontejneru na papír a lepenku umístěných na sběrném dvoře obce.
  - c) **Sklo**
Zvonové kontejnery zelené barvy jsou umístěny na sběrných místech obce:
    - u prodejen Tempa, ul. Dubová a ul. Slezská
    - na bytovkách, ul. Školní
    - na odstavné ploše autobusového nádraží, ul. Hlučinská
    - u prodejny potravin naproti kostela, ul. Slezská
    - kontejner na sklo je umístěn na sběrném dvoře obce, ul. Opavská
  - d) **Kovy a plechovky od nápojů** - Kontejner na kovy a plechovky od nápojů je umístěn na sběrném dvoře obce.
  - e) **Objemný odpad** - Velkoobjemové kontejnery na objemný odpad jsou umístěny na sběrném dvoře obce.
  - f) **Jedlé oleje a tuky** – lze odevzdávat v PET lahvích do PVC barelu na jedlé oleje a tuky, který je umístěn na sběrném dvoře obce.
  - g) **Biologické odpady rostlinného původu** se odkládají do kompostérů pořízených domácnostem obcí Kobeřice nebo do velkoobjemového kontejneru, který je umístěn na uložišti bioodpadů na ulici Olšina Dolní.

h) **Elektroodpad**

- větší kusy elektroodpadu (televizory, počítače, monitory, kopírky, ledničky, mrazáky, pračky, elektrické bojlerů atd.) se odevzdávají na sběrném dvoře na vyhrazených místech.
- Drobný elektroodpad se odkládá v červených kontejnerech, které jsou umístěny před provozní budovou sběrného dvora s příjezdem z ul. Opavské.

i) **Použitelný textil, oděvy a obuv** se soustřeďuje v bílých kontejnerech, které jsou umístěny před provozní budovou sběrného dvora s příjezdem z ul. Opavské.

Struktura akčního plánu obce Kobeřice

Kód opatření dle PZKO	Název opatření dle PZKO	Gescce dle PZKO	Způsob naplnění opatření		Náklady, zdroje financování	Termín splnění
			Aktivita	Dílčí kroky		
PZKO_2020_1	Účinná kontrola plnění požadavků kladených na provozovatele spalovacích zdrojů zákonem o ochraně ovzduší	Obec Kobeřice	Finanční podpora	Analýza situace v obci Motivovat občany pořídit si akumulční nádrže považuje Obec Kobeřice za správný krok, ale vzhledem k potenciálnímu značnému nárůstu administrativy vztahené k možné nízké podpoře za neefektivní.	Obecní úřad	Do 6 měsíců od vydání PZKO
			Proveření možnosti poskytování finanční podpory formou dotací či nízkoprocentových nebo bezúročných půjček ze svých finančních zdrojů k motivaci instalace akumulčních nádrží	Obec Kobeřice nebude vyhlášovat vlastní dotační titul s ohledem na neúměrnou administrativní zátěž vztahovou k nízké možné podpoře či nízkoprocentových či bezúročných půjček z prostředků rozpočtu města na instalace akumulčních nádrží ke kotlů na pevná paliva umístěnému v rodinném domě.		
PZKO_2020_1	Účinná kontrola plnění požadavků kladených na provozovatele spalovacích zdrojů zákonem o ochraně ovzduší	Obec Kobeřice	Finanční podpora	Analýza situace v obci Obec Kobeřice finančně podporuje náhradu stávajících nevyhovujících zdrojů tepla (kotelů) na pevná paliva za nové nízkemisní zdroje (tepelné čerpadlo, plynový kondenzační kotel, kotel na biomasu) v rámci Projektu MSK.	Obecní úřad	Průběžně
			Poskytování dotací pro výměnu stávajících zastaralých kotlů v rámci svého území	Předložení materiálů ke schválení radě/zastupitelstvu na finanční podporu náhradu stávajících nevyhovujících zdrojů tepla Dle vyhlášených podmínek výzvy na kotlíkovou dotaci		
PZKO_2020_1	Účinná kontrola plnění požadavků kladených na provozovatele spalovacích zdrojů zákonem o ochraně ovzduší	Obec Kobeřice		Spuštění programu propagace programu (lokální tisk, místní rozhlas apod.) přímé oslovení konkrétních vytípaných domácností	Obecní úřad	Po zveřejnění podmínek kotlíkových dotací
				Šíření informací o poskytování dotáčních titulů, spolupráce se zprostředkovatelem podpory Způsob distribuce informací v zásadě shodný s předchozím krokem, možnost přímého oslovení domácností identifikovaných v rámci mapování zdrojů.		
PZKO_2020_2	Zvýšení povědomí provozovatelů o vlivu spalování pevných paliv na kvalitu ovzduší, významu správné údržby a obsluhy zdrojů a volby spalovaného paliva	Obec Kobeřice	Ověření provedení a výsledků kontroly technického stavu a provozu spalovacích stacionárních zdrojů na pevná paliva dle § 17 odst. 1 písm. h) zákona o ochraně ovzduší (ORP)	Mapování zdrojů na pevná paliva na území ORP Spolupráce mezi obcemi a ORP při mapování problémových stacionárních zdrojů na pevná paliva. Vlastní (místní šetření – mapování stacionárních zdrojů na pevná paliva (fotografie kouřících komínů pověřenými zaměstnanci obce, příj. Městskou policií Kravaře).	Obecní úřad	Průběžně
			Osvěta	Šíření informací poskytnutých MŽP o správném provozování zdrojů (na začátku každé topné sezóny): Obec bude vydávat nejméně 2x ročně v místním tisku či na svých webových stránkách článek s osvětovou tematikou v oblasti životního prostředí (lokální topeniště, způsob vytápění a používání paliv at.). Identifikace vhodných komunikačních kanálů (místní tisk, rozhlas, společenské akce apod.).		

